

Годишна програма за работа на Агенцијата за електронски комуникации за 2017 година

Агенција за електронски комуникации, Скопје
22.12.2016

- Основните цели на Агенцијата се да се уредат условите и начинот за обезбедување на јавни електронски комуникациски мрежи и јавни електронски комуникациски услуги со цел да се обезбеди поттикнување на развојот на јавните електронски комуникациски мрежи и услуги,
- поттикнување на користење и развој на широкопојасен пристап до услуги, заштита на правата на корисниците, вклучувајќи ги и крајните корисници со посебни социјални потреби,
- обезбедување на универзална услуга, ефикасно користење на радиофреквенцискиот спектар и нумерацијата, унапредување на развојот и поттикнување на инвестиции во јавните електронски комуникациски мрежи со воведување на нови технологии и услуги, а особено со воведување на следни генерации на јавни електронски комуникациски мрежи и обезбедување доверливост на комуникациите.

Тргувајќи од стратешката определба за идно членство на Република Македонија во Европската Унија, неминовна е потребата од постојано усогласување на законската рамка за електронски комуникации со регулативата на ЕУ, бидејќи добрата регулаторна политика е предуслов за ефикасен развој на пазарот на електронски комуникации, од причина што истата води кон зголемување на конкуренцијата, нови инвестиции и кон намалување на цените на услугите. Во следниот период Агенцијата ќе се фокусира на новите реформи и веќе донесените директиви кои се однесуваат на „open internet access” и „Security of network and information system” како и акциониот план за 5G за Европа.

РЕГУЛАТОРНА РАМКА

Заради доследно спроведување на Законот за електронските комуникации, АЕК подготви и донесе подзаконски акти со кои се дорегулираат и појаснуваат одредени прашања кои се утврдени во Законот.

Континуираното следење и имплементацијата на овие подзаконски акти е обврска на АЕК која треба да ги следи сите неправилности и проблеми кои можат да се појават во практичната примена како и во недоследноста на нивната примена од страна на субјектите кои ги тангираат. Во оваа насока АЕК, во 2017 година планира да врши континуирана ревизија на подзаконските акти, односно нивно изменување и дополнување и со тоа активно да учествува во подобрување на регулаторната рамка на пазарот за електронски комуникации во Република Македонија.

ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИСКИ МРЕЖИ И УСЛУГИ, УПРАВУВАЊЕ СО НУМЕРАЦИСКИ РЕСУРСИ

- Во делот за изградба на електронските комуникациски мрежи и придружните средства се определени прописите, стандардите и техничките спецификации врз основа на кои треба да бидат планирани, проектирани, изградени и одржувани јавните електронски комуникациски мрежи и придружните средства.
- Со цел да се поттикне изградбата и развојот на јавните електронски комуникациски мрежи за пренос со големи брзини, во овој дел од особено значење се одредбите кои се однесуваат на обезбедување пристап до постоечка физичка инфраструктура на субјект кој управува со инфраструктурни објекти, одредбите за единствената точка за информации, координацијата на градежни работи, како и обезбедувањето пристап до физичка инфраструктура во зграда за големи брзини.

ЈАВНИ ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИСКИ МРЕЖИ И УСЛУГИ И УПРАВУВАЊЕ СО НУМЕРАЦИСКИ РЕСУРСИ

- Со цел остварување на регулаторните цели и начела Агенцијата за електронски комуникации во делот на контролирање и мерење на параметрите за квалитет на јавните електронски комуникациски услуги, во текот на 2017 година Агенцијата за електронски комуникации планира да отпочне постапка за набавка на систем за мерење на параметрите на квалитетот на широкопојасен пристап на интернет во фиксни мрежи со цел крајните корисници на оваа услуга да бидат информирани за квалитетот на услугата која сакаат да ја користат. Овој систем ќе биде достапен за мерење на параметрите на квалитетот на широкопојасен пристап на интернет и за корисниците на мобилни електронски комуникациски услуги.
- Цел на овој систем е да се овозможи корисниците на широкопојасен интернет да добијат моментална информација за квалитетот на услугата што ја користат. Системот ќе овозможи анонимно споделување на овие информации со останатите корисници во РМ. Овој систем ќе обезбедува јавно достапни информации за квалитетот на мрежите на операторите во РМ.

РЕГУЛАЦИЈА НА ПАЗАРОТ ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

Во текот на 2017 година АЕК ќе продолжи да ги спроведува активностите во насоките определени за 2016 година со цел за континуирано следење на развојот на пазарот за електронски комуникации во а соодветно на утврдената состојба на пазарот, и определување на видот на регулаторните мерки и обврски кои треба да бидат превземени. За состојбата на големопродажните пазари за услуги од јавни мобилни комуникациски мрежи, особено по спојувањето на двата мобилни оператори и отпочнување со работа на новиот виртуелен мобилен оператор, се планира:

-анализа на големопродажен пазар за услуги за завршување на повик во јавни мобилни комуникациски мрежи и - анализа на големопродажен пазар за услуги за завршување на смс во јавни мобилни комуникациски мрежи. Со цел за усогласување со новата препорака за релевантни пазари донесена од Европската Комисија ќе биде спроведена анализа на малопродажен пазар за јавно достапни телефонски услуги на фиксна локација за резиденцијални и деловни крајни корисници.

Во 2017 година ќе продолжат активностите за контрола на цени на услугите на пазарите за електронски комуникациски услуги. За реализација на обврската за контрола на цени, наметнати на операторите со значителна пазарна моќ на пазарот за големопродажен централен пристап обезбеден на фиксна локација за производи за широка потрошувачка, ќе бидат спроведени тестови за економска репликабилност на понудите преку развој на соодветен модел. Агенцијата ќе ја набљудува имплементацијата и користењето на останатите регулирани услуги и по потреба ќе спроведе ревизија со цел да се обезбеди и заштити конкуренцијата и да се овозможи влез на нови оператори на пазарот за електронски комуникации во Република Македонија.

УПРАВУВАЊЕ НА РАДИОФРЕКВЕНЦИСКИОТ СПЕКТАР

Агенцијата за електронски комуникации согласно одлуката донесена на Светска конференција за радиокомуникации за пренамена на опсегот 694-790 MHz за копнено мобилна служба на примарна основа ќе започне со целосно репланирање и модификација на Планот GE06D со што ќе се овозможи оптимизацијата на користењето на фреквенциските ресурси и ќе се започне процес на задолжителна меѓународна координација на останатиот дел од опсегот наменет за радиодифузна служба. Целта на оваа активност е да се оптимизира користењето на опсегот 470-694 MHz со тенденција за имплементација на DVB-T2 стандардот, земајќи го во предвид влијанието на дигиталната дивиденда 1 и 2.

РАЗВОЈ И ВОВЕДУВАЊЕ НА ОТТ УСЛУГИТЕ ВО ПАЗАРОТ НА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

Растот на ОТТ услугите го подобрува изборот на крајните корисници но во исто време претставуваат предизвик на бизнис моделите на традиционалните телекомуникациски оператори. Во оваа насока Агенцијата ќе ги следи најдобрите практики на Европско ниво и пошироко со цел да развие најдобри политики во однос на улогата на ОТТ услугите на пазарот на електронски комуникации посебно во делот каде што овие ОТТ услуги се субститут на традиционалните електронски комуникациски услуги. Треба да се земат многу аспекти во предвид при обезбедувањето на ОТТ услугите преку интернет како што се можноста на регулаторот да прибира податоци од истите, потребата за нивна нотификација, пристап до службите за итна помош, обезбедување на локациски информации на повикувачот, обезбедување на безбедност и приватност на комуникациите.

БЕЗБЕДНОСТ НА МРЕЖИ И ИНФОРМАЦИИ

Доверливоста и безбедноста се основа за економските и социјалните активности. Мрежите, услугите и системите може да станат цел на намерни штетни активности кои имаат за цел оштетување или прекин на достапноста на услугите и работата на мрежите и системите. Агенцијата за електронски комуникации во следниот период ќе презема активности во насока на усогласување на своето работење со европската директива за мрежна и информациска безбедност а особено ќе се фокусира на воспоставување на основно ниво на мерки што операторите треба да ги донесат и имплементираат со цел заштита на мрежите и услугите и информациските системи, изработка на Национална стратегија за безбедност на мрежи преку соработка со сите заинтересирани и засегнати страни, како рамка со која ќе се дефинираат стратешките цели и приоритети за безбедноста на мрежите и информациските системи на национално ниво. Проширување на активностите во врска со безбедност и интегритет на мрежите со што ќе се опфатат не само операторите, туку и давателите на услуги од голема важност за државата кои за сопствено исполнување во основа користат електронски комуникациски мрежи. За оваа цел Агенцијата ќе работи на дефинирање на „услуги од основно значење“ (essential services) и воспоставување на соработка со операторите кои ги нудат овие услуги како и координација на активности во државата со цел намалување на веројатноста од прекини и штети во работата на електронските комуникациски мрежи и достапноста и квалитетот на услугите, како и координација во процесот на справување со настанати инциденти по безбедност и интегритет на мрежите и достапноста на услугите.

заклучок

- АЕК и во текот на 2017 година ќе се стреми да ги исполни регулаторните цели и начела на ЗЕК, а особено преку регулација на следната генерација на пристапни мрежи, воведување на систем за контрола на параметри за квалитет на фиксни мрежи со кој ќе се надополни и унапреди постојниот систем за мерење на параметри за квалитет, поголема заштита на правата на корисниците, а особено на крајните корисници со инвалидитет и посебни социјални потреби и зајакнување на стручниот надзор над операторите од аспект на почитување на законската и подзаконската легислатива.
- Во следниот период Агенцијата ќе се фокусира на новите реформи и веќе донесените директиви кои се однесуваат на „open internet access“ и „Security of network and information system“ како и акциониот план за 5G за Европа.
- Во наредната година АЕК планира да продолжи со реализација на проектот за Изградба на антенски систем за контрола и мониторинг на радиофреквенции на територија на Република Македонија што претставува петгодишен проект на АЕК до 2018 година и е од огромно стратешко значење за Република Македонија.
- Големиот број на активности кои се предвидуваат во 2017 година создаваат предуслов за создавање на заокружена регулаторна рамка на пазарот на електронски комуникации со цел подобрување на конкурентната околина на пазарот за електронски комуникации во Република Македонија.

Прашања и коментари?

